Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3–3

Nr. Wilno, dnia 22 marca 1932 r.- 633

Treść numeru:

-----oo:o§o:oo-----

-0-

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Rytas" o stosunkach litewsko-niemieckich.

"Rytas" Nr.53 z dn.19.III.1932 r.Art.p.t."Honor niemiecki a Kłajpeda". Streszczenie:

Ktoby uwierzył, że Niemcy, ojczyzna Goethego, Schillera, Leibnitza, Kanta, Bacha, Bethowena w stosunkach z Kłajpedą pozostały takie, jakiemi były za czasów krzyżackich. Postępowanie społeczeństwa, organizacyj, związków politycznych, studentów, kanclerza Brünninga i prasy w sprawie ostatnich wypadków kłajpedzkich wykazuje niesympatyczne cechy niemieckiej duszy. Niemcy widocznie po dziś dzień nie uznają zasad prawa międzynarodowego i wtrącając się do wewnętrznych spraw litewskich obalają podpisany w Wersalu traktat. Przez swą akcję publiczną Niemcy dowiodły, że Litwinów niecierpią i że tolerują ich jedynie czasowo, traktując Litwę jako państwo sezonowe.

Postępowanie Niemiec względem Litwy było i jest dwulicowe. Gdy Niemcy pragną Litwę ujarzmić, wtedy naród litewski im się podoba, chwalą go, szanują, wynoszą pod niebiosa. Gdy jednak Litwini chcą być niezależni od agentów Berlina w Kłajpedzie, to Niemcy zaczynają ją przeklinać, wymyślać, grozić, denerwować się. Całe postępowanie niemieckie względem Litwy z powodu Kłajpedy świadczy o militarystycznym duchu niemieckim, który panował w tem państwie przez długie wieki. Jedynie Francja nie poddała się propagandzie niemieckiej, głoszącej, że Niemcy republikańskie nie są Niemcami cesarskiemi. Litwini cieszyć się winni, że dzięki wysiłkom dalekowzrocznych polityków francuskich pięść niemiecka została w pewnym stopniu skrępowana.

W sprawie kłajpedzkiej Niemcy wykazały swego ducha, ducha brutalności, przemocy, nietolerancji, nienawiści do małych narodów, pychy i wzgardy dla słabszych.

Kronika.

Radjo kowieńskie o Wilnie. /Dn.19.III.1932 r. "Uciemiężone Wilno". prelegent p.Uždawinys/. Arcybiskup kowieński zaakceptował "modlitwę wileńską", która brzmi następująco: "O Marjo, Panno Ostrobramska, spójrz na zbolałe serca swych dzieci, którym podstępnie wydarto stolicę Wilno. Wierzymy, że za wstawiennictwem Twojem możemy je znowu odzyskać. A więc wstaw się u Syna Swego za nami i zwróć nam nadzieję odzyskania Wilna". Do suplikacji w kościołach litewskich dodaje się: "O Panie, zwróć nam uciemiężone Wilno". Pomimo długich lat prześladowania i niewoli lud litewski zachował swój dawny język i uczucia narodowe. Natomiast wielcy i możni panowie i szlachta zapomnieli o swej przynależności i stali się wielkimi wyrodkami. Jednym z takich wielkich zwyrodnialców jest Józef Piłsudski, którego imieniny pod przymusem obchodzi cała Polska, a wraz z nią i okupowana Litwa. Ponieważ pomimo wszystko jest to "nasz człowiek", przeto wypada Litwinom złożyć mu drogą radjową życzenia, nadesłane przez byłego legjonistę: "Posłuchaj Marszałku, poprzez tanki i udręki zgnębionego Wilna posyłamy Ci życzenia zdrowia. Stań się jak dwie krople wody podobny do Bonapartego. Stwórz Polskę od morza do morza i daj jej monarchę. Ty jesteś najgodniejszy by nosić koronę, a kto sądzi inaczej niechaj w Brześciu skona. Jednak pomyśl Marszałku co się z Wilnem stanie, gdy dwa miljony oraczy bałtyckich do walki o nie stanie? Więc lepiej komplikacyj unikaj Marszałku, by przypadkiem nie dostać kataru... Wszystkiego tego życzy ci na Kowieńszczyźnie "biedny Polak".

Premjer pruski w sprawie kłajpedzkiej. Jak podaje Elta, na posiedzeniu sejmu pruskiego dn.17 b.m. podczas debaty nad budżetem państwowym na r.1932 premjer pruski Braun poruszył również sprawy Prus Wschodnich i Kłajpedy. M.in. premjer kategorycznie zaprzeczył rozsiewanym przez niektóre partje pogłoskom,

jakoby Prusom Wschodnim groziło niebezpieczeństwo napaści ze strony Polski. Zdaniem Brauna, w celach agitacji politycznej mieszkańcom wschodnich prowincyj zaszczepia się straszną psychozę, jakoby Prusy Wschodnie były już zgubione. W dalszym ciągu Braun podkreślił, że gdyby Polacy i naprawdę napadli na Wschodnie Prusy, wówczas cały naród niemiecki stanąłby w ich obronie.

Omawiając sprawy kłajpedzkie, premjer pruski oświadczył, że przeciwny statutowi kłajpedzkiemu gwałt litewski wszystkie partję niemieckie jak najostrzej potępiają, jednak gwałty i podjudzania nie przyniosą krajowi Kłajpedzkiemu żadnej ulgi. Zdaniem Brauna przez zastosowanie represyj względem Litwy wyświadczonoby Niemcom w Kłajpedzie niedźwiedzią usługę. W najbliższym czasie powinno się już wyjaśnić, że zajęte w tej sprawie stanowisko przez rząd Rzeszy było słuszne. W końcu swego przemówienia premjer pruski wypowiedział się przeciwko propozycji obrony Niemców kłajpedzkich za pośrednictwem radjo.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"R y t a s" o s y t u a c j i L i t w y .

"Rytas" Nr.53 z dn.19.III.1932 r.Art.p.t."Między dwoma wulkanami". Streszczenie:

Naród litewski wtłoczony jest między dwa światy, w których się formują ideje olbrzymiego znaczenia i przygotowują się posunięcia nadzwyczajnej zuchwałości. Nie pomogą słowa uspakające w rodzaju "piatiletka się nie udaje", "w Bolszewji nędza" i t.d.Jest to prawda, lecz prawdą jest również to, że bolszewicy rządzą już 15 lat, że gorączkowo pracują nad realizacją swych planów, że kandydat komunistów niemieckich Telman uzyskał 5 milj.głosów, że w Hiszpanji płoną klasztory, a na całym świecie odbywają się strajki, powstania, rzezie i t.d. Bolszewizm nie cofa się przed żadnym środkiem. Uniwersytety, akademje naukowe, radjo, kino, książki, prasa sztuka, wszystko to jest nasiąkłe bolszewizmem i wszystko mu służy.

Z drugiej strony Hitler zdobywa przeszło 11 milj.głosów ludzi, którzy się nie liczą z niczem i mają się opierać jedynie na haśle "Deutschland über alles".

Co czynią Litwini katolicy, by się oprzeć tym dwom burzącym potęgom? Cały świat wrze, zaś Litwini zadawalniają się spokojną sielanką przeszłości. Nie wykazują ożywienia ani też powściągliwości w wydatkach. Rozbudowa państwa jeszcze nie ukończona.Uświadomienie obywatelskie również. Litwini czegoś czekają, nie widząc ani czego, ani poco.

"L i e t u v o s A i d a s" o w z o r a c h k u l t u r y l i t e w s k i e j .

"Lietuvos Aidas" Nr.64 z dn.19.III.1932 r.Artp.t."Most przez Niemcy". Streszczenie:

Zachodni sąsiad Litwy jest niedostatecznym wzorem dla kultury litewskiej.Litwa odwróciła się w swoim czasie od wschodu i z pewnością już doń nie wróci. Pozostaje więc zachód.Niektórzy twierdzą, że Litwa jest dostatecznie kulturalna i niema potrzeby uczenia się od zagranicy. Jest to jedynie frazeologja i samochwalstwo. Żaden naród nie uniknął większego czy mniejszego wpływu kulturalnego. Nie unikną go też Litwini. Wobec tego, że smok Nibelungów /Niemcy/ pokazał swe kły i zaczął zionąć trującemi gazami siarkowemi, nie pozostaje Litwinom nic innego, jak przerzucić most przez Berlin do narodów romańskich, zwłaszcza do Francji. Drugi most potrzebny jest Litwinom poprzez morze Bałtyckie do Skandynawji.

Z Francją nie ma Litwa żadnych zatargów. Wprawdzie nie podoba się Litwinom popieranie przez Francję Polski, lecz jest to

już inna sprawa. Pod względem psychicznym kultura francuska jest Litwinom o wiele bliższa od germańskiej. Francuzi odznaczają się o wiele większą humanitarnością i kulturalnością we właściwem tego słowa znaczeniu. Kultura i Francuz, rzecby można, stanowią nierozłączną całość podczas, gdy kultura Niemca jest najczęściej tylko błyszczącą maską, pod którą ukrywa się kult pięści i dzikiego egoizmu. Obcokrajowiec dla Francuza może być serdecznym przyjacielem, podczas, gdy dla Niemca zawsze pozostanie "azjatą". Pozatem źródła kultury francuskiej mogą Litwinów pod każdym względem zadowolnić. Poco Litwini mają się uczyć tam, gdzie ich wyrzucają ze szkół, skoro mogą szukać światła wiedzy tam, gdzie ich gościnnie przyjmują.

Jeżeli chodzi o kulturę skandynawską, współpraca ze Skandynawją winna się stać bardziej ożywiona. Tak więc rozwój kultury litewskiej powinien iść po wzmiankowanych linjach wytycznych. Wśród narodów zachodnich mogą Litwini znaleźć oazy, gdzie miano "Litwin" nie wymawia się z pogardą i nienawiścią.

"Lietuvos Żinios" o metrykacji cywilnej.

"Lietuvos Żinios" Nr.64 z dn.19.III.1932 r.Art.p.t."Dokumenty, które mówią o konieczności wprowadzenia metrykacji cywilnej na Litwie".Streszczenie:

Podawano już bardzo dużo dokumentów, świadczących o potrzebie wprowadzenia metrykacji cywilnej na Litwie. Pozostaje jedynie regestrować żywe fakty, które już nie mówią, ale wprost krzyczą o potrzebie metrykacji cywilnej pod groźbą wywołania anarchji. Oto parę tych faktów: jak wiadomo, t-stwo wolnomyślicieli w Szawlach od kilku lat już utrzymuje cmentarz wolnomyślicieli, na którym pochowano 9 zmarłych. Towarzystwo regestruje tych zmarłych, gdyż żadnych stosunków z odpowiedniemi urzędami nie utrzymuje. Dlatego też metrykacja towarzystwa niema żadnej wartości prawnej. In.słowy pod względem prawnym spoczywający na cmentarzu zmarli wolnomyśliciele pod względem prawnym uchodzić muszą za żywych..Czyż nie jest to absurd?

Inny fakt: para małżonków nazwiskiem Szarkus złożyła w towarzystwie wolnomyślicieli zeznanie, że zmarła im 7-letnia córeczka, której w swoim czasie nie ochrzcili, gdyż oczekiwali na wprowadzenie metrykacji cywilnej. Małżonkowie proszą o zezwolenie pochowania zmarłej na cmentarzu wolnomyślicieli. Możnaby jeszcze wymienić fakt ślubu cywilnego, jaki się odbył w Szawlach. Wszystko to świadczy o potrzebie wprowadzenia jak najrychlej metrykacji cywilnej.

Kronika..

Działalność związku lit.młodzieży narodowej "Młoda Litwa". "Lietuvos Aidas" /Nr.64/ zamieszcza wywiad z prezesem związku lit.młodzieży narodowej "Młodej Litwy". p.Greblauskasem w sprawie działalności związku: zarząd centralny związku wydał w roku ub.cały szereg statutów w celu uregulowania spraw organizacyjnych związku. W r.ub.odbył się również w całej Litwie szereg zjazdów i zebrań związku. W grudniu odbył się w Kownie walny zjazd z udziałem 200 delegatów oddziałów w og.liczbie 366. Liczba członków związku wynosi ok.30 tys.

B7